

OD „Edu Pharma“
Vlasnik: Omanović Elza
Olovska br. 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

WEBINAR

Muzeji farmacije:

čuvanje farmaceutske kulturne baštine

Organizator: OD Edu Pharma

Mjesto: Online webinar/predavanje

Platforma: Edu Pharma Community (Circle)

Očekivani broj slušalaca: 70-100+

Vrijeme održavanja: Nedjelja, 25.01.2025. godine

Dužina trajanja: 120 minuta

Moderator: Semir Mehović, mr ph

---

www.farmaceutupraksi.ba

e-mail: info@farmaceutupraksi.ba; tel: 061 749 740

ID: 4304244170009 ; TRN: 1610000369810086 Raiffaisen banka d.d. Sarajevo

OD „Edu Pharma“
Vlasnik: Omanović Elza
Olovska br. 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Agenda webinara

Početak:	14:00
Moderiranje i predavljanje predavača:	14:00-14:05
Predavanje na temu „ <i>Farmaceutski stoljeni san</i> “:	14:05-14:35
Predavanje na temu: Muzej za istoriju farmacije kao partner u podizanju kulturološke svesti zajednice:	14:35-15:05
Predavanje na temu „Od apoteke do muzeja – kako očuvati farmaceutsko kulturno nasleđe Crne Gore za buduće generacije?“:	15:05-15:35
Diskusija, pitanja, ispunjavanje anketnog upitnika:	15:35-16:00

OD „Edu Pharma“

Vlasnik: Omanović Elza

Olovska br. 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

FARMACEUTSKI STOLJETNI SAN

prof.dr.sc. Tarik Čatić, mr.ph.

Po svojoj definiciji, muzej je „neprofitna, trajna institucija u službi društva koja istražuje, sakuplja, čuva, interpretira i izlaže materijalnu i nematerijalnu baštinu. Otvoreni za javnost, pristupačni i uključivi muzeji potiču različitost i održivost.“

Muzej je prostor u kojem se čuvaju, proučavaju i po određenom sistemu (hronološki ili tematski) izlažu zbirke starina i umjetnina, prirodnoznanstvenih, tehničkih i sličnih predmeta. Uz izložbeni i istraživački rad svaki muzej ima i edukativnu namjenu.

Prikazivanje farmacije kroz muzejsku izložbu ima višestruku vrijednost -- edukativnu, kulturnu i sociološku. Farmacija je kroz vijekove igrala ključnu ulogu u zaštiti i unapređenju zdravlja, a njena historija svjedoči o razvoju nauke, tehnologije i etike u službi čovječanstva.

Muzejska izložba omogućava javnosti da razumije kako su se lijekovi razvijali, na koji način su farmaceuti radili u različitim istorijskim periodima, te kako su se mijenjali alati, metode i pristupi liječenju. Kroz originalne predmete, dokumente i rekonstrukcije starih apoteka, posjetioci mogu steći dublje poštovanje prema ovoj struci i njenom doprinosu društvu.

Osim toga, ovakve izložbe čuvaju od zaborava znanje i iskustvo prethodnih generacija farmaceuta, te pomažu u očuvanju profesionalnog identiteta. One povezuju prošlost sa sadašnjošću i inspirišu nove generacije stručnjaka da nastave graditi budućnost farmacije na temeljima tradicije, nauke i humanosti.

Bilo je i ranijih pokušaja da se osnuje muzej ili pak odjeli posvećeni razvoju zdravstva. U sastavu bivše Jugoslavije to su učinili dr. Risto Jeremić, te dr. Krulj. Ministarstvo narodnog zdravlja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (SHS) je 1919. godine uputilo zahtjev Zdravstvenom odsjeku za BiH za prikupljanje građe s ciljem osnivanja zdravstvenog muzeja.

Ubrzo nakon što su sredstva informisanja 1970-tih obavijestila javnost da će se graditi dva nova paviljona na području Vojne bolnice u Sarajevu (hirurški odjeli), mr. ph. Samuel Elazar oglasio se člankom s idejom da se prostor stare Vojne bolnice u Sarajevu (Turska vojna bolnica, sagrađena 1866. godine) pretvori u muzej zdravstvene kulture Bosne i Hercegovine.

Nažalost, ni ova ideja nije realizovana.

Simpozij "Razvoj istorije zdravstvene i socijalne zaštite u BiH", koji je održan u Sarajevu 1993. godine, u organizaciji Medicinskog i Farmaceutskog fakulteta, te Asocijacije za interkulturne aktivnosti Izdavačke kuće "Avicena", također je potvrdio potrebu osnivanja muzeja zdravstva u BiH.

---

www.farmaceutupraksi.ba

e-mail: info@farmaceutupraksi.ba; tel: 061 749 740

ID: 4304244170009 ; TRN: 1610000369810086 Raiffaisen banka d.d. Sarajevo

OD „Edu Pharma“

Vlasnik: Omanović Elza

Olovska br. 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Muzej farmacije otvoren je 2022. godine u Sarajevu, a svoja vrata za posjetioce otvorio je 17. oktobra 2023. godine, na datum kada je Zemaljska vlada 1907. godine donijela „Red za ljekarnice" kojim je ženama dato pravo da budu i vlasnice, a ne samo uposlenice apoteka.

Muzej farmacije svjedočanstvo je bogate istorije, kulture i značaja farmacije u našem društvu.

U stalnoj postavci prikazan je razvoj farmacije i njen civilizacijski doprinos razvoju nauke i unapređenju zdravlja ljudi.

---

www.farmaceutupraksi.ba

e-mail: info@farmaceutupraksi.ba; tel: 061 749 740

ID: 4304244170009 ; TRN: 1610000369810086 Raiffaisen banka d.d. Sarajevo

OD „Edu Pharma“
Vlasnik: Omanović Elza
Olovska br. 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Muzej za istoriju farmacije kao partner u podizanju kulturološke svesti zajednice

Jelena Manojlović
Farmaceutski fakultet, Univerzitet u Beogradu
Muzej za istoriju farmacije

U savremenom digitalnom svetu, prezasićenom svakojakim informacijama, muzeji predstavljaju bezvremene oaze u kojima ljudi pronalaze mir i autentičnost. Broj muzeja širom sveta raste, a broj njihovih posetilaca se uvećava. Muzeji su postali masovni mediji koji stvaraju i predstavljaju kulturni identitet zajednice. U svetlu savremenih događaja, nastao je Muzej za istoriju farmacije u sastavu Farmaceutskog fakulteta u Beogradu.

Muzej za istoriju farmacije ima značajnu ulogu baštinjenja i očuvanja kompleksne građe koja kao prava riznica govori o razvoju farmacije kao struke i kao nauke na prostoru Balkana. Ukazuje na značajan uticaj apoteka -- zdravstvenih ustanova iz kojih se razvijala ne samo zdravstvena kultura već i kultura u širem smislu.

Muzej kao deo naučno -- obrazovne institucije i deo Univerziteta jedinstven po tim karakteristikama, osmelio se da od samog početka napravi velike korake i da ostvari plodnosnu saradnju sa nacionalnim muzejima, bibliotekama, arhivima. Rezultat takve saradnje su projekti i izložbe koje su zavredele veliku pažnju javnosti i rezultirale gostovanjem u više gradova. Posebnost je međunarodna saradnja koja je višegodišnjeg karaktera.

Sam Muzej ima edukativni značaj. Sa svoje tri velike celine: bibliotekom, arhivskom građom i predmetima koji su razvrstani u pet zbirki, daje značajne mogućnosti istraživačima iz različitih oblasti. Poznavanjem istorije sopstvene struke i nauke može se uticati na značaj i razvoj kako u sadašnjosti tako i u budućnosti.

Ključne reči: istorija farmacije, muzej, kultura, biblioteka, arhivska građa, saradnja

OD „Edu Pharma“

Vlasnik: Omanović Elza

Olovska br. 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Od apoteke do muzeja -- kako očuvati farmaceutsko kulturno nasljeđe Crne Gore za buduće generacije?

Rosa Čukić Ćorović, Dr pharm

Malo je poznato da Crna Gora ima bogatu farmaceutsku tradiciju i da istorija ove plemenite djelatnosti seže daleko u prošlost.

Farmaceutsko kulturno nasljeđe se uglavnom svuda u svijetu njeguje čuvanjem kroz univerzitetske kolekcije i osnivanjem muzeja posvećenih farmaciji. Crna Gora je tek na početku pokušaja da se pomenuto zaštiti od nestajanja.

Apoteka u Starom gradu Herceg Novi, koja je dio lanca državnih apoteka Zdravstvene ustanove apoteke Crne Gore „Montefarm“, do skoro skriveno blago čija istorija seže do perioda prelaska 19. u 20. vijek, bila bi idealna kao Muzej farmacije.

Apoteka radi u istom ambijentu i enterijeru kao od prvog dana postojanja. Pripadala je apotekaru, magistru Antunu Đonoviću (Gjonović), do 1946. godine, kada se isti našao pred Vojnim sudom na Cetinju pod optužbom za saradnju sa okupatorima, nakon čega je osuđen na sedam godina prinudnog rada, a sva pokretna i nepokretna imovina mu je oduzeta.

Ova apoteka je jedinstvena ne samo zbog dobro očuvanog enterijera oficine, već i zbog bogate kolekcije apotekarskog pribora i posuđa, kao i literature koja datira još iz perioda s početka 19. vijeka.

Pored ove apoteke, neophodno je ukazati i na druge značajne tačke farmaceutskog kulturnog nasljeđa u Crnoj Gori, poput amblema gradske apoteke na palati Grubonja iz 16. vijeka u Kotoru, apoteke „Jovo Dreč“ na Cetinju, „Hipokrat“ u Beranama (obije u sastavu ZUACG „Montefarm“) i druge.

Osnivanjem Muzeja farmacije u apoteci Stari grad Herceg Novi definisalo bi se i očuvalo farmaceutsko kulturno nasljeđe, od zaborava bi se otrgla istorija jedne plemenite djelatnosti, a dalo bi se i zaslužnog značaja pionirima koji su istu ispisivali. Takođe bi se proširila turistička ponuda Crne Gore.

Čuvajući istoriju farmaceutske struke u našoj zemlji na ovaj način, čuvali bismo i njen ugled, ali bismo imali i značajan oslonac u budućim djelovanjima za njeno jačanje.

---

www.farmaceutupraksi.ba

e-mail: info@farmaceutupraksi.ba; tel: 061 749 740

ID: 4304244170009 ; TRN: 1610000369810086 Raiffaisen banka d.d. Sarajevo